

Zhodnocení šlechtitelského programu

plemeno osel domácí v České republice za rok 2015

Chovný cíl

Chovným cílem je osel středního až malého obdélníkového rámce s korektní stavbou těla, harmonickými proporcemi a typicky dlouhými ušními boltci. Je bez vad stavby končetin a chodů a bez hrubých exteriérových vad.

Cílem šlechtění osla domácího je jedinec charakterově vyrovnaný, bez známek jakékoli agrese, ochotný k práci a lehce ovladatelný. Jedná se o konstitučně tvrdé, nenáročné a dobře krmitelné jedince. Osel domácí je vhodný k rekreaci, hipoterapii, do zápřahu, nebo jako soumar.

Početní stav populace

V posledních letech vykazuje populace oslů chovaných v české republice významný početní nárůst. Tato okolnost je zřejmě v největší míře ovlivněna narůstajícím povědomím chovatelů a majitelů oslů o nutnosti registrace všech držených zvířat, která vyplývá ze zákona. Mimo to se intenzivnější propagace odráží ve zvýšeném zájmu o tato zvířata, což vede zákonitě i k cílenému intenzivnějšímu připouštění chovných jedinců. Výjimkou nejsou ani importy zvířat ze zahraničí.

Tab. č. 1: Přehled populace plemene osel domácí v ČR

Rok	Hřebci v chovu z PK	Klisny v PK	Ostatní	Celkem
2014	7	6	759	772
2015	9	16	943	968

Členská základna

V roce 2015 registroval SOS 9 členů (o 5 více než v roce 2014). Věříme, že další členy získáme na plánovaných akcích v letošním roce.

Chovná populace

Plemenní hřebci

Počet plemenných hřebců osla domácího je v současné době nedostatečný a nestačí na rozumné pokrytí zájmu o připouštění po celém území republiky. Přestože udělená výjimka MZe umožňuje licentování plemenných hřebců i bez oboustranného dvougeneračního původu, je zájem ze strany majitelů potenciačních plemenů mizivý. V tomto ohledu je nezbytnou úlohou SOS zlepšit propagaci a informovanost široké veřejnosti o této možnosti a o povinnostech vyplývajících ze zákona o plemenitbě.

Markéta Sedlinská informovala o možnosti v letošním roce využít nabídky Kliniky chorob koní VFU Brno, která v rámci interního grantu nabízí chovatelům bezplatné odběry a výrobu inseminačních dávek plemenných oslů a inseminaci oslích klisen. Informace pro majitele plemenných hřebců zajistí Sedlinská, ostatní členové jsou žádáni o pomoc při informování majitelů klisen.

Zkoušky výkonnosti

Přestože zkušební řád plemenné knihy oslů umožňuje posuzování oslů při celé řadě příležitostí (posuzování hříbat pod klisnou, výstavy, zkoušky výkonnosti atd...) z důvodů velmi omezených aktivit, které by sdružovali zájemce o chov oslů, není počet posouzených zvířat nikterak uspokojivý. Zkoušky výkonnosti jsou povinné pro plemenné hřebce, pro klisny jsou zatím nepovinné, a největší důraz je kladen (mimo tělesných znaků) především na projev ochoty spolupracovat s člověkem a nulové známky agresivity, která je hlavním kritériem zcela vylučujícím takové jedince z dalšího chovu.

Výstavy a další akce

V roce 2015 se zástupci SOS úspěšně zúčastnili 2 výstav pořádaných ASCHK – Národní výstava hospodářských zvířat v Brně a Kůň 2015 v Lysé nad Labem. Mimo to proběhl první sraz chovatelů oslů mul a mezků, který jsme spojili se svodem oslích klisen a to 23. 5. ve Starých Těchanovicích v areálu Davidového mlýna u Kružberku. Všechny 3 akce měly pozitivní ohlas nejen mezi účastníky, ale i ze strany diváků.

V plánu aktivit SOS je pro rok 2016 účast na výstavách Techagro (po dohodě se svazem chovatelů ovcí a koz), a na výstavách koní v Pardubicích a Lysé nad Labem (v rámci ASCHK). Budeme oslovovat další chovatele a probouzet zájem o účast na veřejných vystoupeních.

V letošním roce 2016 se konal první svod 25. 6. v Brně na veterinární a farmaceutické univerzitě. V termínu 2.-3. července je naplánován další svod klisen, tentokrát pro oblast Jižní Moravy v Hustopečích u Brna. Tento svod se bude konat na dvoudenní akci pro majitele oslíků, kterou podpoří svou účastí a svým vystoupením rakouská chovatelka a jezdyně Judita van den Berg. Další svod se bude konat koncem léta v Bohuslavicích u pana Kováře.

Propagace plemene

Jako hlavní informační kanál pro chovatele oslů v ČR fungují webové stránky SOS (www.svazoslichspecialistů.cz) a ASCHK ČR (www.aschk.cz). Dále jsou informace zveřejňovány v médiích věnovaných koním obecně – servery Equichannel, Distanc, časopisy Koně, Jezdectví apod. Zde je hlavním cílem informovat i další případné zájemce o chov plemene.

SOS dále využívá komunikaci se členy svazu pomocí Facebooku a e-mailové komunikace.

Závěr:

Plemenářská práce v chovu oslů stojí na svém počátku. Je třeba zintenzivnit komunikaci a informovanost mezi zainteresovanými občany a i nadále se snažit vyhledáváním a podporou vhodných plemenů o zlepšování chovné populace osla domácího v ČR.

Zpracoval: MVDr. Markéta Sedlinská, Ph.D., Jana Sigmundová, únor 2016